

بِسْمِ تَعَالَى

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیرجان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

واحد برنامه ریزی درسی

طرح دوره دروس نظری و عملی

مشخصات درس:

۲۲	تعداد دانشجو	علوم آزمایشگاهی	گروه آموزشی
۱	تعداد واحد	روش های کنترل کیفی در آزمایشگاه های بالینی	عنوان درس
۱۴۰۰/۱۱/۳۰ ۱۴۰۱/۰۴/۰۹	تاریخ شروع و پایان دوره	کارشناسی علوم آزمایشگاهی	مقطع و رشته تحصیلی
یکشنبه ۱۴-۱۶	روز و ساعت جلسات	دوم ۱۴۰۰-۱۴۰۱	نیمسال تحصیلی
بیوشیمی پزشکی ۲ - خون شناسی	دروس پیش نیاز	دکتر نوید جمالی	مدرس/مدرسین درس
دانشکده پیراپزشکی	محل برگزاری	دکتر نوید جمالی	مسئول درس (دروس اشتراکی)
ترکیبی	روش برگزاری (حضور/مجازی/ترکیبی)	نظری	نوع واحد (نظری/عملی)

شرح کلی درس:

توصیفی کوتاه و مختصر از درس را در یک یا دو پاراگراف بنویسید.

آشنایی با تعاریف، اصطلاحات، خطاها و اعمال روشهای مختلف کنترل کیفی داخلی و خارجی.

هدف/اهداف کلی درس:

با مراجعه به کوریکولوم رشته، هدف/اهداف کلی درس را بنویسید.
پس از گذراندن این درس کارشناس آزمایشگاه بالینی باید بتواند از روشهای مختلف کنترل کیفی در اعمال نظارت استفاده کرده و از صحت و دقت نتایج آزمایشات بالینی اطمینان حاصل نماید.

روش تدریس:

مشخص کنید از چه روش تدریسی در آموزش استفاده می‌نمایید. روش تدریس را بر اساس موضوع، زمان کلاس، منابع و امکانات و نحوه مشارکت فراگیران انتخاب کنید و در صورت امکان مشارکت فراگیران و شرکت آنان در بحث‌های کلاسی را در اولویت قرار دهید.

☒	روش تدریس مبتنی بر حل مسئله	☒	روش تدریس سخنرانی
☐	روش تدریس ایفای نقش	☐	روش تدریس بحث گروهی
☐	روش تدریس مبتنی بر کار تیمی	☒	روش تدریس پرسش و پاسخ
☐	روش تدریس اکتشافی	☐	روش تدریس نمایشی
☒	روش تدریس در گروه‌های کوچک	☐	روش تدریس آزمایشگاهی

سایر موارد: ...

مواد و وسایل آموزشی:

به منظور تسهیل فرآیند یاددهی-یادگیری، در آموزش خود از چه وسایل آموزشی استفاده می کنید.

☒	جزوه	☒	پاورپوینت
☒	کتاب	☐	فیلم آموزشی
☒	وایت برد	☐	نرم افزار
☐	تصویر	☐	ماکت
☐	چارت	☐	لوازم واقعی
☒	فایل صوتی	☐	پوستر

سایر موارد: ...

تکالیف و مسئولیت‌های فراگیران:

مشخص کنید که فراگیران چه وظایف و مسئولیت‌هایی در طول ترم دارند.

- مشارکت در فعالیت‌های کلاسی
- مطالعه قبلی راجع به موضوعات و اهداف مورد نظر درس
- حل مسائل و تکالیف محوله
- حضور منظم در کلاس

نحوه ارزیابی فراگیران:

- با توجه به اهداف اختصاصی درس، مشخص کنید که از چه روشی برای ارزیابی فراگیران استفاده می‌کنید.

☒	سئوالات چند گزینه ای	☒	سئوالات تشریحی کوتاه پاسخ
☐	سئوالات صحیح-غلط	☒	سئوالات تشریحی بلند پاسخ
☐	کار عملی	☐	سئوالات شفاهی
☐	چک لیست مشاهده عملکرد	☐	سئوالات جور کردنی
		☒	پرسش‌های کلاسی

سایر موارد: ...

- مشخص کنید که نمره نهایی دانشجو با توجه به چه فعالیت‌هایی تعیین می‌شود. همچنین میزان نمره و یا درصد مرتبط با هر فعالیت را نیز مشخص کنید.

ردیف	عناوین	نمره/درصد
۱	حضور فعال در کلاس	۱۰ درصد
۲	کوئیز	۲۰ درصد
۳	انجام تکالیف	۱۰ درصد
۴	امتحان پایان ترم	۶۰ درصد
۵		

سیاست ها و قوانین:

قوانین کلاس خود را به صورت شفاف برای فراگیران شرح دهید.

- حداقل نمره قبولی ۱۰ می باشد
- دانشجو باید در گفتگو و پرسش و پاسخ های کلاسی شرکت کند
- دانشجو باید گزارش کار را در پایان هر جلسه تحویل دهد.
- رعایت کلیه شئونات اخلاقی (نظیر خاموش بودن تلفن همراه، دقت در انجام آزمایشات و ...) ضروری است.

جدول زیر را بر اساس رئوس مطالبی که در هر جلسه آموزش می دهید کامل کنید.

برنامه زمانبندی درس:

جلسه	عنوان جلسه	هدف کلی: هدف از یادگیری این مطلب آن است که دانشجو با ...	اهداف رفتاری: دانشجو در پایان باید بتواند...	مدرس/ مدرسین
۱	اصطلاحات و مفاهیم کنترل کیفی	با اصطلاحات و مفاهیم کنترل کیفی آشنا شود.	شاخص های تمایل مرکزی و پراکندگی را بداند (حیطه شناختی). مفهوم صحت، دقت، عدم صحت و عدم دقت را بداند (حیطه شناختی). شاخصه های عدم صحت و عدم دقت را محاسبه نماید (حیطه شناختی). بتواند عدم صحت و عدم دقت را محاسبه نماید (حیطه شناختی). ماده استاندارد، کنترل و کالیبراتور را بشناسد (حیطه شناختی).	دکتر نوید جمالی
۲	اصطلاحات و مفاهیم کنترل کیفی	با اصطلاحات و مفاهیم کنترل کیفی آشنا شود.	انواع خطاها در کنترل کیفیت را بشناسد (حیطه شناختی). بتواند برای علت بروز هر خطا مثال هایی ذکر کند (حیطه شناختی). با مفهوم حساسیت آزمایش، حد پایین اندازه گیری و محدوده اندازه گیری آشنا شود (حیطه شناختی). با مفاهیم کنترل کیفیت داخلی، کنترل کیفیت خارجی آشنا شود (حیطه شناختی).	دکتر نوید جمالی
۳	کنترل کیفیت آماری (مواد کنترلی و خطای مجاز)	با مواد کنترلی و خطای مجاز آشنا شود.	طرز تهیه صحیح ماده کنترلی را بداند (حیطه شناختی). با نحوه صحیح انتخاب و استفاده از ماده کنترلی آشنا شود (حیطه شناختی).	دکتر نوید جمالی

	خطای کلی آزمایش را محاسبه نماید (حیطه شناختی). خطای مجاز را بشناسد (حیطه شناختی). با نظریه های مختلف جهت محاسبه خطای مجاز آشنا شود (حیطه شناختی).			
دکتر نوید جمالی	نمودار لوی-جنینگ آشنا شود (حیطه شناختی). قوانین وستگارد را بشناسد (حیطه شناختی). نحوه استفاده از قوانین وستگارد برای خطایابی را بداند (حیطه شناختی).	با کنترل کیفیت آماری (نمودار لوی - جنینگ و قوانین وستگارد) آشنا شود.	کنترل کیفیت آماری (نمودار لوی- جنینگ و قوانین وستگارد)	۴
دکتر نوید جمالی	قوانین WHO را بداند (حیطه شناختی). موارد استفاده از قوانین WHO را بداند (حیطه شناختی). مزایا و معایب استفاده از قوانین وستگارد و WHO را بداند (حیطه شناختی). با نحوه استفاده کاربردی از نتایج کنترل کیفیت جهت ارتقای کیفیت آزمایشات آشنا شود (حیطه شناختی).	با کنترل کیفیت آماری (قوانین WHO) آشنا شود.	کنترل کیفیت آماری (قوانین WHO)	۵
دکتر نوید جمالی	با نحوه استفاده از ماده کنترلی و کالیبراتور آشنا شود (حیطه شناختی). با نحوه بررسی خطاها در آزمایشات آشنا شود (حیطه شناختی). با اقدامات اصلاحی جهت حذف اشکال پیش آمده آشنا شود(حیطه شناختی). با اقدامات پیشگیرانه جهت جلوگیری از خطا در آزمایشگاه آشنا شود(حیطه شناختی).	با کنترل کیفیت در بیوشیمی آشنا شود.	کنترل کیفیت در بیوشیمی	۶
دکتر نوید جمالی	با اقدامات روزانه جهت بررسی کنترل کیفیت در بخش هماتولوژی آشنا شود (حیطه شناختی).	با کنترل کیفیت در هماتولوژی آشنا شود.	کنترل کیفیت در هماتولوژی	۷

	با نحوه استفاده از ابزارهای کنترل کیفیت جهت تشخیص بهتر اشکال احتمالی آشنا شود (حیطه شناختی). با نحوه بررسی کالیبراسیون دستگاه سل کانتر آشنا گردد (حیطه شناختی). با نحوه صحیح استفاده از خون کنترل آشنا شود (حیطه شناختی). با اقدامات هفتگی و ماهانه بررسی کنترل کیفیت آشنا گردد (حیطه شناختی).			
دکتر نوید جمالی	با نحوه نگهداری و استفاده از سویه های باکتری آشنا گردد (حیطه شناختی). نحوه کنترل کیفیت محیط های کشت را بداند (حیطه شناختی). با نحوه کنترل کیفیت دیسک های انتی بیوتیکی آشنا گردد (حیطه شناختی). با نحوه نگهداری محیط های کشت و دیسک های آنتی بیوتیکی آشنا گردد (حیطه شناختی). روش تفسیر نتایج کنترل کیفیت خارجی را بداند (حیطه شناختی). با نحوه استفاده از نتایج کنترل کیفیت خارجی در ارتقای کیفیت آزمایشگاه آشنا شود (حیطه شناختی).	با کنترل کیفیت در آزمایشگاه میکروب شناسی و کنترل کیفیت خارجی آشنا شود.	کنترل کیفیت در آزمایشگاه میکروب شناسی و کنترل کیفیت خارجی	۸
				۹
				۱۰
				۱۱
				۱۲
				۱۳

منابع درس:

1. Clinical diagnosis & Management (Henry). Latest ed.
2. Basic quality Assurance practices for Clinical Laboratories, (Stewart) Lippincott, Latest ed.
3. Textbook of Clinical Biochemistry (Tietz) Latest ed.